

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2927

Vragen van de leden **Marcouch, Van Dekken** en **Timmermans** (allen PvdA) aan de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *homorechten in Oekraïne* (ingezonden 21 mei 2012).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken), mede namens de minister Schippers Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister Van Bijsterveldt-Vliegenhart (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 2 juli 2012) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 2740.

Vraag 1

Kent u de berichten «Pride Kiev afgelast»¹ en «Wetsvoorstel moet Oekraïne behoeden voor homogejaar»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u het oordeel dat het afblazen van de eerste gaypride in Kiev als een signaal kan worden gezien dat de rechten en de veiligheid van homo's en lesbiennes in Oekraïne niet gewaarborgd zijn? Zo ja, wat is uw mening hierover? Zo nee, hoe moet het afblazen van de gaypride dan wel worden gezien?

Antwoord 2

In Oekraïne is homoseksualiteit kort na de onafhankelijkheid, in 1991, gedecriminaliseerd. Oekraïne is partij bij diverse internationale en Europese mensenrechtenverdragen die de rechten van LGBT (*Lesbians, Gays, Bisexuals and Transgenders*) waarborgen. Mede vanwege deze internationale verplichtingen hebben de gemeente Kiev en het Ministerie van Binnenlandse Zaken hun volledige medewerking toegezegd met betrekking tot taken op gebied van veiligheid en openbare ordehandhaving bij de Kyiv Pride Parade 2012. Het is een feit dat een groot deel van de Oekraïense bevolking nog altijd vooroordelen heeft jegens LGBT, en homoseksuele relaties, gedrag en uitingen afwijst. Een kleine agressieve minderheid is bereid deze afwijzende houding met fysiek geweld kracht bij te zetten, zoals helaas bleek bij de

¹ http://www.gay.nl/article/21383/last/Pride_Kiev_afgelast/

² www.trouw.nl, 11-5-2012.

gebeurtenissen rond de Kyiv Pride Parade 2012. De Oekraïense autoriteiten zijn niet in staat gebleken om in het geval van grootschalige, agressieve tegenstand voldoende bescherming aan LGBT te bieden.

Vraag 3

Bent u bereid hetgeen in Oekraïne is gebeurd rondom de gaypride scherp te veroordelen? Zo ja, hoe gaat u dit doen? Bent u voornemens om de ambassadeur van Oekraïne in ons land daarop aan te spreken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Ik heb op 21 mei jl. tegenover de media mijn teleurstelling uitgesproken over de afgelasting van de Kyiv Pride Parade, en mijn zorgen geuit over het homofobe klimaat in Oekraïne dat heeft bijgedragen aan het geweld tegen LGBT. De ambassadeur van Oekraïne is op de hoogte van dit Nederlandse standpunt. De Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid van de Europese Unie, mw Catherine Ashton, heeft op 24 mei jl. een verklaring afgegeven waarin zij haar zorgen uit over de gewelddadige verstoring van activiteiten in het kader van Kyiv Pride, die ik volledig onderschrijf. Een kopie van de betreffende verklaring treft u bijgaand aan.

Vraag 4

Bent u op de hoogte van het bestaan van een wetsvoorstel dat in Oekraïne homoseksuele uitingen moet verbieden? Zo ja, wat is de strekking van dat wetsvoorstel en wat is uw mening daarover?

Antwoord 4

Het wetsvoorstel nr. 8 711 («On Introduction of Changes to Certain Legislative Acts of Ukraine (regarding protection of children's rights on the safe information sphere)») behelst amendementen op een aantal wetten in Oekraïne, i.c. het wetboek van strafrecht, de wet ter bescherming van de publieke moraal, en diverse mediawetten. Indien goedgekeurd, zal het openlijk uiten van, en publiceren over, homoseksueel gedrag strafbaar worden gesteld. Dit wetsvoorstel zal binnenkort door het parlement worden behandeld. Ik acht dit wetsvoorstel discriminerend t.a.v. LGBT en in strijd met internationale mensenrechtenverdragen en -verplichtingen, waaronder het EVRM.

Vraag 5

Beïnvloedt het afblazen van de gaypride of het aannemen van het genoemde wetsvoorstel, uw voornemen om tijdens het Europees kampioenschap geen voetbalwedstrijden in Oekraïne te bezoeken als de rechtsstaat in dat land de komende tijd niet zichtbaar verbetert? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Zoals in de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken (Kamerstuk 21 501-02 nr. 1150) op 4 mei jl. aan uw Kamer gemeld, heeft het Nederlandse kabinet besloten dat als de situatie van mevrouw Timosjenko niet voldoende zou verbeteren, Nederland op politiek niveau niet naar Oekraïne zou gaan om wedstrijden van het Nederlands elftal tijdens het EK Voetbal 2012 bij te wonen. Daarbij is aangegeven dat de regering op basis van de dan geldende stand van zaken en mede in het licht van de opstelling van andere EU-lidstaten kort voor aanvang van het EK Voetbal een definitieve afweging over politieke aanwezigheid zou maken.

Op 9 juni jl. heeft minister Schippers namens het kabinet de wedstrijd Nederland-Denemarken bijgewoond. Om uiting te geven aan de Nederlandse zorgen over de mensenrechten in Oekraïne, heeft minister Schippers, samen met haar Deense collega Elbaek, een flankerend programma gericht op de mensenrechten gevolgd, waarbij ook is gesproken met LGBT-organisaties. Voor de inhoud van de gevoerde gesprekken verwijs ik korthedshalve naar het verslag dat minister Schippers naar uw Kamer heeft gestuurd.

Vraag 6

Deelt u de mening dat in het geval de rechtsstaat in Oekraïne in het algemeen en de situatie ten aanzien van oud-premier Tymosjenko en de rechten van homo's en lesbiennes in het bijzonder niet verbeteren, de finale van het EK-voetbal beter in Polen in plaats van in Oekraïne kan plaatsvinden? Zo ja, bent u bereid om – al dan niet in EU-verband – bij de organisator op een verplaatsing van de finale aan te dringen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nee. Het organiseren van een EK voetbal vergt jaren van voorbereiding. Verplaatsing van de finale van het EK Voetbal naar Polen is vlak voor aanvang van het toernooi praktisch en organisatorisch niet uitvoerbaar en acht ik bovendien niet wenselijk.

Vraag 7

Deelt u de mening dat, als een groep ultrarechtse extremisten al in staat is een relatief kleine groep mensen te bedreigen, het dan onzeker is dat de deelnemers en supporters aan het EK-voetbal voldoende kunnen worden beveiligd? Zo ja, welke boodschap gaat volgens u hiervan uit in de richting van Nederlandse supporters en deelnemers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Handhaving van openbare orde en veiligheid en de naleving van de wet is een zaak van de instanties in de landen zelf. De capaciteit van de autoriteiten om de openbare orde te handhaven en de veiligheid van bezoekers en supporters te garanderen is voor de UEFA een belangrijk criterium bij de toewijzing van het EK aan Oekraïne geweest. Ik vertrouw erop dat de UEFA, die veel ervaring heeft met de organisatie van dit grote sportevenement, dit met de grootste zorgvuldigheid heeft nagegaan. Ik ga ervan uit dat de Oekraïense autoriteiten er alles aan zullen doen om de veiligheid van spelers en supporters te waarborgen. Nederlandse supporters worden in het onlangs gepubliceerde «Oranje Boekje» (zie link <http://www.minbuza.nl/producten-en-diensten/evenementen/samen-naar-het-ek-2012.html>) gewezen op de omstandigheden en de risico's waarmee zij rekening dienen te houden. Voor informatie over de veiligheidsplanning van betrokken Nederlandse overheidsdiensten verwijs ik naar de Leidraad Veiligheid EK Voetbal 2012 van het NCC (Nationaal Crisis Centrum, zie <https://www.nationaalcrisiscentrum.nl/sites/risicoencrisis.sandbox.tdclighthouse.com/files/assets/documents/Leidraad%20Veiligheid%20EK%20Voetbal%202012.pdf>).